

ارزیابی نتایج آموزشی و تأثیرات اجتماعی مکاتب محلی در افغانستان (ALSE)

چکیده تحقیقاتی شماره ۶: ظرفیت جامعه در مدیریت تعلیمات ابتدائی

پروژه از پروفسور دانا بردی (پوهنتون نیویارک)، جوئل میدلتون (پوهنتون برکلی) و سیروس سامی (پوهنتون نیویارک)

چکیده تحقیقاتی ** سال دوم ** شماره ۲ ** آگست ۲۰۱۷

مقدمه

برنامه اولویت ملی میثاق شهروندی دولت افغانستان (میثاق شهروندی) نقش واضح را برای حکومت محلی تعیین کرده است تا خدمات عامه را در سراسر کشور فراهم سازد. در آن تصریح شده است که شورای انکشافی قریه^۱، شورای تعلیمی صنف محلی^۲ و شورای اداری مکتب محراقی^۳ از ارائه خدمات آموزشی با کیفیت در سطح قریه‌جات نظارت کنند. این ابتکار تکمیل کننده پالیسی تعلیمات محلی وزارت معارف است که در آن به سهم گیری فعال اهالی قریه در مدیریت صنوف محلی تأکید شده است. با اینکه این نهادهای مردمی (شورای انکشافی قریه، شورای تعلیمی صنف محلی و شورای اداری مکتب محراقی) نقش بسزائی در آینده تعلیم و تربیه در افغانستان دارد اما در مورد توانائی آنها که بتوانند این مسئولیت را به عهده گیرند کمتر معلومات وجود دارد. بطور مثال، حتی معلومات ابتدائی از قبیل اینکه آیا شورای انکشافی قریه بعد از ختم برنامه همبستگی ملی هنوز هم فعال است یا نه، وجود ندارد. همینطور در مورد ظرفیت شورای تعلیمی صنف محلی و شورای اداری مکتب محراقی نیز معلومات اندک موجود است.

برای اینکه این نهادها را در نقش جدیدشان حمایت و نیرومند ساخت، باید بیشتر در مورد آن دانست. بدین سبب، پروژه ALSE سروی ارزیابی نهادی را با شوراهای انکشافی، شورای تعلیمی صنف محلی و شورای اداری مکتب محراقی در ۱۸۰ قریه ولایات هرات، غور، دایکندی، بامیان، پروان و کاپیسا به انجام رسانیده است. سروی در بردارنده موضوعات چون کارکرد نهادی، مشارکت در تریننگ‌های ارتقاء ظرفیت و مدیریت این نهادها بود. این یافته‌ها کمک می‌کند تا ارائه خدمات تعلیمی در سطوح قریه‌جات افغانستان، آنگونه که در میثاق شهروندی و پالیسی تعلیمات محلی آمده است، فراهم گردد.

این چکیده تحقیقاتی، نتایج را در مورد کارائی اصلی این نهادها، به شمول

جلسات، حضور اعضا در جلسات، معمول بودن نوشتن صورت جلسات، و شمولیت مردم در پروسه تصمیم گیری؛ ارائه میدارد. این چکیده پیش‌زمینه راپور پالیسی ما است که قرار است جزئیات بیشتر را در مورد این نهادها عرضه نماید.

روش جمع آوری اطلاعات

ALSE مصاحبه‌های گروهی رو در رو را با شوراهای انکشافی، شورای تعلیمی صنف محلی و شورای اداری مکتب محراقی در ولایات متذکره انجام داده است. دو مصاحبه کننده در هر مصاحبه گروهی که از سه تا شش نفر را شامل می‌شد شرکت داشته اند. برای اینکه بتوان سنت‌های اجتماعی را حرمت گذاشت در برخی قریه‌جات مصاحبه‌های گروهی جداگانه با زنان و مردان صورت گرفته است.

تحلیل

در مجموع ما با ۱۷۹ شورای انکشافی قریه، ۲۲۰ شورای تعلیمی صنف محلی و ۱۱۴ شورای اداری مکتب محراقی سروی انجام داده ایم که به ترتیب در آن ۷۱۵، ۶۱۵ و ۴۶۹ نفر اشتراک ورزیده بود. جدول شماره ۱ نشان‌دهنده یافته‌های چهار سوال سروی است که در هر سه نهاد وجود داشته.

	مجموع		پروان		کاپیسا		هرات		غور		دایکندی		بامکینه فرعی تعلیم و تربیه	
	mean	count	mean	count	mean	count	mean	count	mean	count	mean	count	mean	count
تقسیم جلسات رسمی در دو سال گذشته	0.63	16	0.71	41	0.83	29	0.94	17	0.81	36	0.87	46	0.80	185
شورای انکشافی	1.00	17	0.92	36	0.96	23	0.95	22	0.71	41	0.90	81	0.89	220
کمپنه فرعی تعلیم	0.92	13	0.88	25	1.00	23	1.00	6	1.00	16	1.00	31	0.96	114
شورای اداری														
تعداد جلسات در دو سال گذشته	3.00	16	3.37	41	4.72	29	6.06	17	5.06	36	4.93	46	4.51	185
شورای انکشافی	5.71	17	5.81	36	5.22	23	6.18	22	4.22	41	5.33	81	5.30	220
کمپنه فرعی تعلیم	5.46	13	5.36	25	6.30	23	7.00	6	7.00	16	6.23	31	6.11	114
شورای اداری														
ثبت صورت جلسات	0.25	16	0.02	41	0.10	29	0.00	17	0.19	36	0.02	46	0.09	185
شورای انکشافی	0.29	17	0.06	36	0.17	23	0.18	22	0.15	41	0.07	81	0.12	220
کمپنه فرعی تعلیم	0.77	13	0.20	25	0.57	23	0.00	6	0.75	16	0.65	31	0.53	114
شورای اداری														
تقسیم جلسات با حضور بیش از ۵۰٪ از اعضا	0.56	16	0.54	41	0.69	29	0.88	17	0.72	36	0.74	46	0.68	185
شورای انکشافی	0.94	17	0.92	36	0.83	23	0.95	22	0.68	41	0.85	81	0.85	220
کمپنه فرعی تعلیم	0.69	13	0.68	25	0.87	23	1.00	6	0.88	16	0.87	31	0.82	114
شورای اداری														

جدول ۱ تکرار جلسات

این سوالات روی منظم بودن و رسمی بودن جلسات برای هر نهاد متمرکز است. برای یافتن رسمیات جلسه، ما دوشاخه را تعیین کرده ایم: ارائه اسناد ثبت صورت جلسات و حضور حداقل نصف تعداد اعضا در جلسات. جدول فوق میانگین را برای هر ولایت جداگانه و در سطح کل ارائه میدارد.

تعداد جلسات در جریان دو سال گذشته در هر سه نهاد بالا بوده است. در مجموع شورای اداری مکتب محراقی بیشترین میزان (۰.۹۶) را به خود اختصاص داده و یا حداقل یک جلسه داشته است. شورای تعلیمی صنف محلی و شورای انکشافی قریه نیز میزان بالای از جلسات را داشته اند که به

^۱ شورای انکشافی قریه توسط برنامه همبستگی ملی ایجاد شده است. این شورا قرار است در برنامه میثاق شهروندی در راس تطبیق برنامه‌های انکشافی بوده و با دولت در ارتباط باشد.

^۲ شورای تعلیمی صنف محلی شورای است که توسط موسسات تطبیق کننده تعلیمات محلی ساخته شده است. قرار است در برنامه میثاق شهروندی، شورای تعلیمی صنف محلی زیرمجموعه شورای انکشافی باشد.

^۳ شورای اداری مکتب محراقی شورای است که اعضا آن والدین و پرسونل اداری-تدریسی مکتب است. شورای اداری برای تداوم تعلیمات محلی در پروسه واگذاری مکتب بدلیل ارتباط آنها با کارمندان ریاست و آسرت معارف اهمیت دارد.

ترتیب ۰.۸۹ و ۰.۸۰ میباشد. تناسب ولایتی میان نهادها یکسان است.

سوال دوم روی تعداد جلسات در دو سال گذشته متمرکز است. بازم شورای اداری مکتب محراقی اغلبا (۶.۱) در جریان دو سال گذشته جلسه داشته اند. شورای تعلیمی صنف محلی و شورای انکشافی قریه با ۵.۳۰ و ۴.۴۷ به ترتیب دوم و سوم اند.

نمره شورای انکشافی در بامیان و دایکندی در تناسب با سائر ولایات پائین تر بوده و بصورت اوسط سه جلسه بوده است. اطلاعات کیفی نشان دهنده آنست که شورای انکشافی در بدو تاسیس تحت برنامه همبستگی ملی، بیشتر جلسه می کرده اند و پس از آن زمانی دیدار می کرده اند که پروژه های همبستگی ملی تطبیق میشده یا اینکه مشکلی در قریه وجود داشته. زمانیکه پروژه نبوده یا مشکلی وجود نداشته شورای انکشافی معمولا جلسه نداشته اند. حال ما میزان موجودیت صورت جلسات ثبت شده را برای هر نهاد ارائه میکنیم. در کل، حدود نصف (۰.۵۳) شورای اداری مکتب محراقی اسناد ثبت جلسات را ارائه داشتند. اما؛ تعداد بسیار اندک (۰.۱۲) شورای تعلیمی صنف محلی و (۰.۰۸) شورای انکشافی قریه توانسته اند اسناد ثبت جلسات ارائه کنند. پائین بودن این تناسب در شورای تعلیمی صنف محلی و شورای انکشافی شاید بدین دلیل باشد که این نهادها جلسات غیر رسمی دارند. بدین سبب داشتن اسناد نوشته شده در آنها نسبتا پائین است. براساس مشاهدات ما میزان بی سوادی در میان شورای تعلیمی صنف محلی و شورای انکشافی بیشتر از شورای اداری مکتب محراقی است، بنابراین توانائی آنها در ثبت جلسات نیز پائین است.

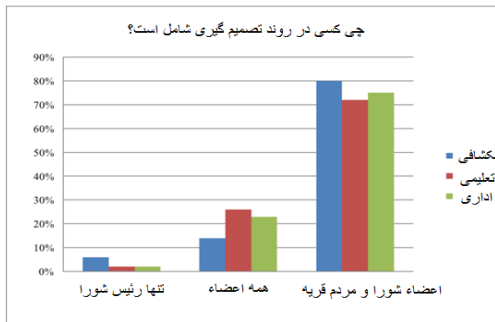
در اخیر ما تناسب جلسات را که در آن حداقل ۵۰٪ اعضا شرکت داشته اند را به بررسی می گیریم. اوسط عمومی جلسات برای شورای تعلیمی صنف محلی و شورای اداری مکتب محراقی بالاست. اما؛ برای شورای انکشافی بسیار (۰.۶۸) پائین است. اما تناسب ولایتی برای شورای انکشافی از ۰.۵۴ در دایکندی شروع تا ۰.۸۸ در هرات را در برمی گیرد. تناسب پائین حضور کامل اعضا شورای انکشافی در جلسات در بامیان و دایکندی (آنگونه که گفته شد) شاید بدلیل تعداد اندک جلسات شان باشد.

برای اینکه بدانیم تصمیم چگونه در جلسات اتخاذ میشود، ما سعی کردیم بفهمیم چی کسی در روند تصمیم گیری ذی نقش است. از آنجائیکه قرار است در میثاق شهروندی، شهروندان نوعیت ارائه خدمات را درخواست کنند، نظر و نقش آنها برای رفع نیازمندی مردم قریه بسیار اهمیت دارد.

گراف ۱ اطلاعات را در مورد شمولیت نهادها در پروسه تصمیم گیری نشان میدهد. سروی کنندگان ما برای هر نهاد سه گزینه را ارائه دادند تا شمولیت در روند تصمیم گیری مشخص شود: (۱) رئیس شورا، (۲) همه اعضا شورا، (۳) همه اعضا و مردم قریه. در هر سه شورا، اکثریت قاطع پاسخ دهنده گان گفته اند که در پروسه تصمیم گیری هم اعضا و هم مردم قریه سهم دارند.

برای وضاحت و تبیین این یافته ها، ما میزان شمولیت مردم قریه را در پروسه تصمیم گیری بیشتر جستجو کردیم. سروی کنندگان از پاسخ دهنده گان پرسیده اند که چگونه اعضا شورا تصمیم و اطلاعات را با سائر مردم قریه

شریک می سازد. بسیاریها گفتند که تصمیم پس از جلسات با سائر مردم قریه، بزرگان قریه، و اغلبا توسط جلسات غیر رسمی که در مساجد و پس از نماز شام برگزار میشود، شریک میشود. برخی از اعضا شورای انکشافی گفته اند که آنها تصمیم جلسات را در مسجد اعلان میکنند. تنها تعداد اندک از شورای انکشافی گفتند که آنها مردم قریه را در جلسات شان دعوت می کنند، بنابراین جلسه در حضور مردم قریه صورت می گرفته. بناء میزان بالای شمولیت در پروسه تصمیم گیری شاید بدلیل سوء برداشت بوده که از مفهوم شمولیت در برابر اطلاع رسانی صورت گرفته.

نتیجه گیری و پیشنهادات

داده ها نشان دهنده آنست که شورای انکشافی قریه، شورای تعلیمی صنف محلی و شورای اداری مکتب محراقی فعال اند و کارکرد دارند. آنها گاهها جلسه می کنند و صورت جلسه شانرا نیز ثبت میکنند. نهادهای اجتماعی در سطح قریه (شورای انکشافی و شورای تعلیمی صنف محلی) نسبت به شورای اداری مکتب محراقی کمتر بصورت رسمی فعالیت میکنند. شورای اداری مکتب محراقی نهاد میان قریه جات است که به مکتب محراقی مرتبط بوده و بنابراین بیشتر با آمریت معارف ولسوالی در ارتباط است. هر کدام از این سه نهاد مردمی از شمولیت مردم در روند تصمیم گیری خبر داده است. اما سوالات از مصاحبه شونده گان نشان داد که بزرگان قریه تصمیم شورا هارا با مردم پس از جلسه شریک میسازد.

از آنجائیکه شورای انکشافی، شورای تعلیمی صنف محلی و شورای اداری مکتب محراقی موجود اند، میتوانند آنگونه که در میثاق شهروندی نیز آمده است بمنظور تسهیل ارائه خدمات، بخصوص تعلیم و تربیه، استفاده گردد. اما تریننگ های نیاز خواهد بود تا ظرفیت آنها ارتقاء یابد.

برنامه های ارتقاء ظرفیت در آینده باید این نهادها را در عرصه تدویر جلسات و سهم سازی سائر مردم قریه شریک سازد. ما پیشنهاد میکنیم که حمایت های آینده از این نهادها باید روی موضوعات بعدی تمرکز کند:

- رسمی سازی جلسات شوراها تا اینکه جلسات بصورت منظم و با حضور اکثر اعضا برگزار شده و صورت جلسات ثبت گردد.
- رسمی سازی روند شریک سازی اطلاعات در بین مردم برای اینکه همه مردم از این ابتکار آگاه شده و برای شورا کار کنند.
- به شوراها یاد داده شود که به چی دلیل مردم قریه در پروسه تصمیم گیری دخیل گردیده و چگونه آنها را در این روند شامل سازند.